

יבית אומר

עלון שבועי לכבודו של רבנו הגדול
מרן רבי **עובדיה יוסף זצוק"ל**

פרשת מצורע
שבת הגדול
ניסן תשפ"ד
גיליון מס' 503

דבר העורך הרב יצחק בר זכאי

"זאת תהיה תורת המצורע"

"על שבעה דברים באים נגעים ואחד מהם הוא צרות עין"
(ערכין ט"ז)
לימדונו חז"ל שנגעים באים על האדם מחמת צרות עין שמקורה היא **"הקנאה"** ומדוע נוראה כ"כ מידת הקנאה? עד שאמרו חז"ל - נחש הקדמוני נתקנא באדם הראשון ו**גורם מיתה בעולם**. בהיות ובשאר המידות האדם חפץ באנוכיות **הפרטית** שלו בלבד, אולם הקנאה היא - שכל חפצו של האדם **לא להיטיב לזולת**, והיה חפץ שמה שיש לחבירו ילקח ממנו.

וזאת מצינו אצל האדם הראשון בבריאה, **והוא קין** שקם על אחיו להרגו מחמת הקנאה שקבל הקב"ה את הקרבן של הבל אחיו, ולא את שלו

וכן עשו הרשע - חשב בליבו "יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי" וזה מחמת הקנאה שאחיו קבל את הברכות מיצחק וכבר לימדנו גאון המוסר ר' ישראל מסלנט - שבדיני ממונות כשהאחד יוצא חייב איננו מוכן לקבל את פסק הדין ויש בו תרעומת על הדינים, ואילו בדיני כשרות אף שפסקו לו שבשר זה טרף, מקבל את פסק הדין בשמחה.

וההסבר לכך: שבשר שנפסק עליו שהוא טריפה, נזרק לאשפה **ואין שום אדם שנהנה ממנו**, אך בדיני ממונות שכשם שאחד נפסד, **חבירו מרויח מכך** ומחמת קנאה זו באה התרעומת. **ומאידיך**: למדונו חז"ל יש קנאה שיש לרדוף אחריה - קנאת סופרים תרבה חכמה.

מרן זיע"א שכל חייו טיפח את בני התורה הצעירים, שש וששמח על כל מחבר ספר, עודד והמריץ את צעירי הצאן לעלות על הכתב את חידושי תורתם על מנת שירבו לומדי תורה בבחינת **קנאת סופרים**, כי הם דור ההמשך לעם ישראל. אף אנו בדרכו נלך **לעודד, להמריץ ולפרגן**, אף למי שפעמים נדמה לו כי תופסים את מקומו והדבר בא על חשבוננו, שיהי **אין אדם נוגע במוכן לחבירו כמלא הנימה**.

שבת שלום!

פנינים מתורתו על פרשת השבוע

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן (י"ד, ב')

סיפר מרן זיע"א: מעשה בכהן שהיה רואה מראות נגעים של הצרעת, והיה פוסק ומכריע בזה לטהר או לטמא, והיה הכהן הזה חי בעניות גדולה מאד לימים החליט הכהן בליבו לצאת לחוץ לארץ ולנסות את מזלו שם. הסכימה אשתו לכך, אלא שטענה ואמרה: "ומי יפסוק לאנשים בעניני הצרעת?" הרגיע הכהן את אשתו ואמר: אל דאגה, אני אלמד אותך את כל רזי הדבר, ואת בעצמך תוכלי להכריע בענינים אלו..."

ישב הכהן והחל ללמד את אשתו את כל סימני הצרעת, ובתוך דבריו הסביר לה שאין שתי שערות יכולות לגדול במקום אחד ממש. משום שלכל שעה ושעה יש גומה אחת, מעין אחד שממנו היא צומחת, ומשם היא יונקת את כוחה.

לשמע דבריו, אמרה לו אשתו בלשון של תוכחה:

"ישמעו אוזניך מה שפיד מדבר! ומה השערות אשר הן לאלפים ורבבות, הקב"ה מזמין לכל שעה ושעה את פרנסתה ומקור חיותה, אם כן קל וחומר לאדם עצמו שהוא נזר הבריאה, שבדאי הקב"ה יזמן לו את פרנסתו במקומו ולא יצטרך לגדוד לחוץ לארץ בעבור זה". שמע האיש לכל תוכחתה של אישתו, וביטל את נסיעתו. ומכאן מוסר גדול לאדם, שיהיה בוטח בהקב"ה שהוא נותן חיים ומזון לכל בריותיו, והוא זן ומפרנס בטובו לכל אחד ואחד, ורק צריך לפנות אליו ולבקש מאיתו יתברך, שנאמר: "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת".

ובא אשר לו הבית והגייד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית (י"ד, ל"ה)

רגיל היה מרן זיע"א: לצטט דברי חז"ל - כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו, **ופשט הדברים הם**, שאין הכהן יכול לראות הנגעים של עצמו ולפסוק לעצמו טמא או טהור(אלא רק לפסוק לאחרים).

ובדרך רמז אמרו: כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו, דהינו שאדם רואה רע, רק במעשיהם של אחרים אבל על עצמו רואה רק טוב, וכמו שאמרו "הגמל אינו רואה את הגיבנת של עצמו אלא רק את של חברו" ורבי לוי יצחק מברדיטשוב רגיל היה לומר - הנה הקב"ה ברא לאדם שתי עיניים, האחת - שיראה את המעלות של חברו, והשנייה - שיראה בה את החסרונות של עצמו ויתקן אותם, אך הבריות משתמשים בהן בצורה הפוכה, באחת - רואים את חסרונות הזולת, ובשנייה - רואים רק את המעלות של עצמם.

והזרתם את בני ישראל מטמאתם (ט"ו, ל"א)

כתב מרן זיע"א: הטהרה כדת של תורה, מביאה להשראת שכניה בביתם של עם ישראל כמו שנאמר "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" לא נאמר **בתוכו** אלא **בתוכם** - בתוך בני ישראל.

וכן אמרו חז"ל איש ואישה **שזכו** (לש' זוך וטוהר) - שכניה ביניהם שכן יש שם יה באיש ובאישה והזכיה הזאת תלויה בטהרה, ואם לא זכו - אש אכלתם (שהקב"ה מסלק שמו משם ונמצאו אש ואש) שכאשר אינם שומרים על טהרת המשפחה, אשר בזאת גורמים לסילוק השכינה מביניהם, אש המחלוקת בביתם לא תכבה, כאש תבער יער וכלהבה תלהט הרים.

(מאור ישראל דרושים עמוד רע"ה)

שעון קיץ:

שקיעת החמה - 19:16

נץ החמה - 6:04

10:18 ק"ש: מג"א - 8:38 הגר"א - 9:18

10:25 סוף זמן תפילה: הגר"א - 10:25

צאת שבת - 19:47

זמן ר"ת במוצ"ש - 20:37

18:20 [10:18 ברכת הלבנה ליל רביעי

ערב פסח:

10:57 אכילת חמץ - 9:57

11:17 ביעור חמץ - 11:17

12:38 חצות לילה - 12:38

מעשה רב

סיפר ר' מרדכי חסידים הי"ו

סיפר לי חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל, שבאותם שנים שעזב חכם עובדיה את ירושלים והלך לגור בפ"ת לשמש כדיין בבי"ד. נודע לו שחכם עובדיה בצער רב, ולפיכך החליט חכם בן ציון לנסוע לפ"ת לבקר את ידידו משכבר הימים. כאשר הגיע לביתו של חכם עובדיה, הוציא חכם בן ציון מכיסו סגריה והגיש אותה לחכם עובדיה (באותה עת היה חכם בן ציון מעשן בכל יום) חכם עובדיה אמר לחכם בן ציון **הוא לא יודע לעשן**, אבל בכל זאת נטל ממנו את הסיגריה, הדליק אותה, לקח שאיפה עמוקה של עשן והתחיל להשתעל. מרוב שיעול החל חכם עובדיה לצחוק ביחד עם חכם בן ציון. אמר לו חכם בן ציון אם רק בגלל **שהצלחתי לשמח את כבודו** כבר היה כדאי כל הטרחה לנסוע עד פ"ת.

עוד סיפר: אמרתי פעם לחכם בן ציון שסיפרו על ת"ח שהוא יודע את כל יורה דעה בעל פה השיב לי חכם בן ציון: אז מה! חכם עובדיה יודע ארבעה טורים בעל פה.

עוד סיפר: כמה חודשים לפני פסח חכם בן ציון טען בנחרצות בפני קרוביו שבחג הפסח הקרוב **יבוא משיח**. עד מהרה התפרסם הדבר בארץ ובעולם. מאות אנשים התקשרו לבית הרב ובאו לשיבת פורת יוסף לדעת האם לבקש מקרובי משפחתם שבחז"ל שיבואו לארץ. הרבנית היתה שרויה במתח גדול כי הרגישה שזו אחריות גדולה מאוד. משום כך פנתה לבעלה ואמרה: חכם בן ציון מה אתה אומר לאנשים שיבוא משיח בערב פסח? ואם חלילה לא יבוא משיח מה נעשה? השיב לה הרב ואמר: הדסה, **אני רואה בבירור שיבוא משיח!** שאנשים יגידו מה שהם רוצים! לבסוף, כאשר עבר הפסח, **פניתי אל חכם בן ציון** בשאלה: כבוד הרב אמר שיבוא משיח, למה לא בא? **ענה לי חכם בן ציון בכאב: מבזים את חכם עובדיה!** איך אתה רוצה שיבוא משיח? חכם עובדיה אדם גדול מאוד בתורה שאין שום דבר בעולם שיכול להיות שקול כנגדו. [א.ה. באותה תקופה קמו כמה חכמים בעיניהם מבני עדות המזרח וריננו אחר השקפתיו של הרב ולצערנו קיבלו במה באחד העיתונים, ואכמ"ל]

עוד סיפר: באחת הפעמים בעת ההליכה עם חכם עובדיה, הרב פנה אלי ולפתע שאל: תגיד לי מרדכי, יש רכב שקוראים לו ניסן? הופתעתי מהשאלה, אמרתי לרב: כן, יש רכב כזה. אבל תמהתי ושאלתי: מאיפה הרב יודע? ענה לי הרב: ראיתי איזה רכב שכך היה כתוב עליו באנגלית. שאלתי אותו: כבוד הרב למד אנגלית? אמר לי: כן בזמננו בפורת יוסף היה שיעור אנגלית, ואני חשבתי שאולי אצטרך את זה כשאהיה גדול כי אולי אלך להיות רב קהילה בחו"ל, אבל הפסקתי מידי כי זה היה ביטול תורה, אבל מה שלמדתי אני זוכר.

[מתוך הספר גדולה שימושה לר' מרדכי חסידים הי"ו]

פלינדרום (משפטים שנקראים גם משמאל לימין)

לרבינו אברהם אבן עזרא

שאלה:

אבי אל חי שמך, למה מלך משיח לא יבא?

תשובת האב"ע ז"ל: -גם בפלינדרום

דעו מאביכם כי לא בוש אבוש, שוב אשוב אליכם כי בא מועד.

פלינדרום נוסף: "חם הרב שבא באב, שבר המח"

פנינים מתורתו על ההגדה

וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה "משובח" (הגדה של פסח)
הסביר מרן זיע"א: לכאורה מה החידוש בזה, והרי בודאי שאם יש מצוה לספר ביציאת מצרים אי"כ כל המרבה הרי זה משובח.
והסביר: ע"פ הגמ' (ברכות ל"ג) באותו שלח ציבור שהוסיף בתפילתו לשבח את הקב"ה, ואמר, **האל, הגדול, הגיבור, והנורא, והאדיר, והעזיז, והחזק והאמיץ, והנכבד**, וכעס עליו ר' חנינא ואמר לו, האם סיימת לשבח את קונך? משל למלך שהיו לו אלף אלפים דינרי זהב, והיו מקלסין אותו בכסף, לא גנאי הוא לו? (שאלו מי שיכול לספר כל תהילותיו של הקב"ה) וכתב הרשב"א (ברכות ל"ג) דהיינו דוקא בתפילה שאסור לקלס ולשבח יותר מדאי, אבל חוץ לתפילה מותר, וזהו שחידש כאן, כל המרבה לספר ביציאת מצרים ולשבח להקב"ה, אדרבה, הרי זה משובח, ואין בזה האיסור שמקלס יותר מדאי.

(הגדה של פסח "פניני יביע אומר")

שהקדוש ברוך הוא חשב את הקץ (הגדה של פסח)

הסביר מרן זיע"א: שהקב"ה חשב את הקץ שנים (קץ גימ' 190) מיום לידתו של יצחק עד שירדו בניו למצרים, יחד עם רד"ו שנים (210) שישבו במצרים, ובסך הכל נשלם חשבון 40 שנה שנאמר בברית בין הבתרים, אבל לא נשתעבדו אלא **210 שנים**.

ואעפ"י שכתוב: "ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה" מ"מ לא נשתעבדו רק 210 ולא 400 שנה והטעם לכך:

א. שהלילות השלימו למנין שהרי אין דרך לעבוד בלילה, והם עבדו ביום ובלילה.

ב. שהיו פרים ורבים מאוד שלא כדרך הטבע (שהיו יולדות ששה בכרס אחד) ומימלא גדלה האוכלוסיה ועשו במשך 210 שנים מה שהיו צריכים לעשות במשך 400 שנה.

ג. קושי השיעבוד השלים המנין.

וזהו שמרומז:

וירא את **עונינו** - שהיו עובדים גם בלילה.

ואת **עמלנו** - אלו הבנים שהיו פרים ורבים מאוד

ואת **לחצינו** - זהו הדחק, דהיינו קושי השעבוד

וע"י שלושה טעמים אלו "ויוציאנו ה' ממצרים"

(הגדה של פסח, "פניני יביע אומר")

וימות מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו (הגדה של פסח)
פירש מרן זיע"א: אפשר לאמר לפי פשוטו **וימות**, מיתה ממש, והטעם שזעקו אחר מותו של פרעה יש להסביר עפ"י הגמ' (תענית ח') כשגזרו גזירה על ישראל הוסיפו לגזור שלא ישבו בתענית, שחששו שיבוטל הגזירה על ידי צום ותפילה, וכן נאמר במדרש: שצויה נבוכדנצר שלא יניחו לישראל להתפלל בשעת גלותם.

ואם כן יש לומר שגם המצרים לא הניחו לישראל לזעוק ולבכות לה' מחשש שיעוררו רחמי שמים.

אך במות פרעה, התקבצו שריו ועבדיו לבכות עליו, ונאספו גם בני ישראל והראו עצמם **כאילו בוכים על המלך**, אבל באמת בכו וזעקו על **צרת נפשם**, וזהו שסיים הפסוק "וידע אלוקים" - שרק הקב"ה ידע שהם בוכים על עצמם.

(הגדה של פסח "פניני יביע אומר")

הלכות ערב פסח וליל הסדר

- * אין לברך ברכת שהחיינו על מצות בדיקת חמץ, ומ"מ נכון להשיג פרי חדש ולהניחו לפנינו בשעת הברכה "על ביעור חמץ" ולאחר שהתחיל לבדוק יברך שהחיינו, ולאחר שיגמור הבדיקה יברך על הפרי ברכת הנהנין ויאכלנו.
- * בברכה אחת שמברך על הבדיקה יכול לבדוק כמה בתים, ואפילו שרחוקים קצת זה מזה, לא נחשב הפסק ומ"מ אם הם רחוקים ממש, יכוון ברכת "על ביעור חמץ" שמברך בבית, שאינו רוצה לצאת ידי חובת הברכה אלא רק על הבדיקה שבביתו, ואז יוכל לברך שנית על הבדיקה שבחנות.
- * אף בתי כנסיות צריכים בדיקה על ידי הגבאי או השמש ומ"מ לא יברכו על בדיקה זו.
- * מי שיש לו מכונית פרטית צריך לבדוק לאור הנר, ואע"פ שמנקים היטב את המכונית לפני ליל י"ד.
- * אם בעל הבית רוצה, יוכל להעמיד את אחד מבניו לידו בשעה שמברך על הבדיקה, והם יתכוונו לצאת ידי חובה בברכתו ויענו אמן, ואח"כ יתפזרו לבדוק איש איש במקומו על סמך ברכתו של בעה"ב.
- * אחר הבדיקה יבטל את החמץ ויפקירונו, ויאמר כל חמירא דאיכא ברשותי דלא חזיתיה ולא ביערתיה לבטיל ולהוי כעפרא דארעא.
- * יש לנקות את השיניים ולהדיחם היטב לאחר גמר סעודת שחרית ביום ארבעה עשר, שלא ישאר משהו חמץ בין שיניו.
- * אורז ומיני קטניות מותרים בפסח, ויש מהספרדים שנהגו להימנע מאכילת אורז בפסח (כמנהג האשכנזים) ואם ירצו לבטל מנהגם אפשר להקל להם על ידי התרה.
- * יש להתיר לכתחילה שתית מים מן הכנרת ובלבד שישננו את המים במסננת יפה קודם שישתמשו בו בפסח.
- * מנהג הספרדים לאכול מצה עשירה בפסח, שנעשית מקמח כשר לפסח ונילושה במי פירות, כגון יין חלב ודבש ללא תערובת מים כלל, והאשכנזים נהגו בזה איסור.
- * טבליות וכדורי הרגעה נגד כאבי ראש וכאב שיניים, מותר להשתמש בהם בפסח אפי' שיש בהם תערובת חמץ ודוקא בחולה שחלה כל גופו, ואע"פ שאין בו סכנה, אבל אם הוא מיחוש בעלמא אין להתיר, וטבליות שמוצאים אותם וטעמם טוב אסור למצוץ ממנו בפסח לדלקת גרון, ואי"כ אין בו תערובת חמץ.
- * אורז ומיני קטניות מותרים בפסח, ויש מהספרדים שנהגו להימנע מאכילת אורז בפסח (כמנהג האשכנזים) ואם ירצו לבטל מנהגם אפשר להקל להם על ידי התרה.
- * טבליות וכדורי הרגעה נגד כאבי ראש וכאב שיניים, מותר להשתמש בהם בפסח אפי' שיש בהם תערובת חמץ, ודוקא בחולה שחלה כל גופו, ואע"פ שאין בו סכנה, אבל אם הוא מיחוש בעלמא אין להתיר, וטבליות שמוצאים אותם וטעמם טוב אסור למצוץ ממנו בפסח לדלקת גרון, ואי"כ אין בו תערובת חמץ.
- * אסור לאכול מצה ביום י"ד ניסן, כדי שבלילה יאכל המצה לתיאבון, ובליל י"ג מותר לאכול מצה.
- * מותר לאכול מצה עשירה בי"ד בניסן, שנעשית מקמח כשר לפסח עם מי פירות, משום שלא יוצאים בה ידי חובת מצה בליל פסח, אבל עוגה שנעשית מקמח מצה אפויה, שחזרו ואפו אותה אין לאוכלה בערב פסח.
- אך מצה מטוגנת בשמן או מבושלת מותר, וכן קטן שאינו מבין בסיפור יציאת מצרים, מותר להאכילו מצה בערב פסח.
- * קטן שאינו מבין בסיפור יציאת מצרים שמספרים בהגדה של פסח, מותר להאכילו מצה בערב פסח.
- * אסור לעשות מלאכה בערב פסח אחר חצות היום, כגון לתפור בגדים חדשים או להסתפר, ומי ששכח להסתפר לפני חצות, מותר לו להסתפר אחר חצות ע"י עצמו, אבל לא ע"י ישראל חברו (ולכן מותר לו להתגלח ע"י עצמו), אבל מותר לגוזז צפרניים, וכן לצחצח נעליים ולגהץ הבגדים בערב פסח אחר חצות,
- * בקידוש צריך לכוין לצאת ידי חובת קידוש וגם ידי חובת כוס ראשונה מארבע כוסות ובברכת פרי הגפן יכוין לפטור גם את הכוס השניה, ובכוס שלישית לפטור את הכוס הרביעית.
- * שעור הכוס צריך להכיל 81 מ"ל שהוא שיעור רביעית, ולכתחילה יש לשתות את כל הרביעית ובדיעבד אם שתה רוב רביעית – 41 מ"ל יצא ידי"ח, אבל אם לא שתה אפי' רוב רביעית לא יצא ידי"ח.
- ואם הכוס מכילה נפח גדול כמו שמצוי בכוסות שלנו, לכתחילה ישתה רוב כוס ולא רק רביעית.
- * לכתחילה יש לקחת יין לארבע כוסות ולא מיץ ענבים, ומי שקשה לו, יערב מעט יין עם המיץ ענבים, ואם גם זה קשה לו ישתה מיץ ענבים.
- * מעיקר הדין אין חובה לשטוף ולהדיח את הכוס בכל פעם ששותה מארבע כוסות אלא די שתהא נקיה, אך לדעת המקובלים יש לשטוף ולהדיח את הכוסות לפני כל מזיגה.
- * שתיית ארבע כוסות, וכן אכילת מצה צריכים הסיבה, ואם שכח ולא היסב לא יצא ידי"ח וצריך לחזור לאכול או לשתות בהסיבה, אבל אשה ששכחה להיסב לא חוזרת לאכול או לשתות.
- * זכור! חמש הוספות בתפילת מוצאי חג הראשון – מוריד הטל, אתה חוננתנו, ברכינו, יעלה ויבא, ספירת העומר.
- * החל ממוסף של יום טוב הראשון של פסח אומרים "מוריד הטל" ואם טעה ולא אמר, וסיים הברכה ואמר "ברוך אתה ה' מחיה המתים", צריך לחזור לראש התפילה.
- * בימי חול המועד, ערבית, שחרית ומנחה אם לא אמר יעלה ויבא וסיים תפלתו - חוזר לראש התפילה.

סיפור השבוע

סיפור מרן זיע"א:

מסופר על הגאון רבי חי טייב זצ"ל (בן אחיו של הגאון רבי יצחק טייב זצ"ל בעל "ערך השלחין"), שהיה מרבה לכתוב חידושים רבים על הש"ס והראשונים עוד מקטנותו, והיה שוקד בתורה יומם ולילה. אמו שדאגה לבריאותו, דיברה על לבו שישגיח על בריאותו ולא ישאר ער עד שעה מאוחרת, אך ר' חי שאהבת התורה פיעמה בקרבו, **המשיך ללמוד ולשקוד על התורה.**

פעם אחת סיפרה אמו לשכנתה, שבנה ר' חי לא משגיח על בריאותו ולומד וכותב עד שעה מאוחרת בלילה. השכנה שהיתה בעלת מדות רעות ובעלת קנאה, "יעצה" לאמו של ר' חי, שכאשר ילך בבקר לישיבה **תשרוף את כל כתביו וחידושי התורה שלו**, וכך ימנע עצמו מלהמשיך לכתוב. אמו שהיתה תמימה וחשבה שהדבר יביא תועלת, עשתה כדברי השכנה ושרפה את כל חידושיה...

כשחזר בערב לביתו וראה שכל כתביו נשרפו, נצטער צער גדול, ונכנס למרה שחורה ודכאון, ומחמת זה התחיל לשתות משקאות משכרים כדי לשמח את לבו ולהפיג את צערו.

דודו של ר' חי, הגאון רבי יצחק טייב זצ"ל הרב הראשי לטוניס, ניסה להרחיקו מהמשקאות המשכרים, כדי למנוע חילול השם ולזות שפתיים, אך לא הצליח למונעו.

ולכן שלח להודיע לכל בעלי החנויות מוכרי משקאות חריפים, לבל ימכרו לבן אחיו ר' חי משקאות חריפים.

ואכן כאשר בא כהרגלו ר' חי לקנות משקה חריף, השתומם מאוד כאשר כל בעל חנות אמר לו שהוא מצטער ולא יכול למכור לו.

הבין ר' חי שידו של דודו ר' יצחק בענין, ושמר את הדבר בלבו.

באותו שבוע היה שבת הגדול שלפני הפסח, והרב הראשי רבי יצחק היה נוהג לשאת דרשה בשבת הגדול, וכן דיני פסח וכו', וכשהגיע שבת הגדול, בית הכנסת היה מלא מפה לפה, וגם ר' חי טייב ישב עם כל הקהל.

ר' יצחק עלה לתיבה, וכשרצה לפתוח את פיו הקדוש, **והנה זה פלא**, לא יכל לפתוח את פיו ולבטא אפילו מלה אחת, כל הדרשה שהכין נשכחה ממנו כליל. האנשים בבית הכנסת המה ראו כן תמהו, ולא ידעו פשר דבר. הרב ניסה לאמץ את מוחו, קימט את מצחו, ניסה להיזכר ולא הועיל כלום.

הבין הרב שידו של ר' חי בענין, פנה אל הקהל ושאל: ר' חי נמצא כאן? כן, ענה הקהל – הוא מצוי בינינו והוא כאן לידנו.

באותה שעה פנה הרב לר' חי ושאלו: מדוע עשית לי כך? השיב לו ר' חי: **אתה סגרת מלמטה... ואני סגרת מלמעלה... תפתח אתה מלמטה ואני אפתח מלמעלה...**

חיך הרב ואמר: מעתה אני מתיר לכל בעל החנויות למכור לר' חי משקאות חריפים... ומיד כשאמר זאת, אמר לו ר' חי: **עכשיו כבוד הרב יוכל לפתוח פיו ולדרוש כרגיל.**

ותיכף פתח הרב את פיו, ודרש דרשה כמעין המתגבר, כימי עולם וכשנים קדמוניות...

שו"ת מעניני הפסח

- א. אלו דברים בליל הסדר קשורים למספר ארבע? ארבע בנים, ארבע כוסות, ארבע קושיות, ארבע לשונות של גאולה.
- ב. שנים ממכות מצרים אותם אותיות בסדר שונה? דבר – ברד.
- ג. איזה מכות היו פעמיים? צפרדע וכינים היו גם בערוב שכלל את כל החיות.
- ד. איזה שתי חיות שהיו ביציאת מצרים קיבלו שכר? הכלב- שלא חרף לשונו זכה- לכלב תשליכון אותו. החמור- שנשא את המסעות ממצרים זכה לפדיון פטר חמור.
- ה. מי החכם מבעלי התוס' שמוזכר בהגדה? תם- כשמו של רבינו תם.
- ו. איזה ממתק מוזכר בהגדה? דצד- עדש.
- ז. מה אומרים בליל הסדר בישיבה, בשונה מכל השנה שאומר בעמידה? הלל.
- ח. מה המכנה המשותף בין ליל הסדר לט' באב? חל תמיד באותו יום.
- ט. איזה איסור נוהג בשבת ולא נוהג בליל הסדר אפי' שחל בשבת? שמא יטה (משני"ב תע"ג, ב')
- י. באיזה שני מקומות נאמר שצריך לפתוח בליל הסדר?
 1. שפוך חמתך פותח את הדלת 2. שאינו יודע לשאול את פתח לו י"א. איזה משפט בהגדה מוזכר בו "אחד" ארבע פעמים? אחד חכם, אחד רשע, אחד תם ואחד שאינו יודע לשאול י"ב. איזה שלוש לשנה הבאה יש בהגדה? בארעא דישראל, בני חורין, בירושלים.
 - י"ג. איזה שם של תנא מוזכר בהגדה והוא גם סימן מסימני הסדר? הלל.
 - י"ד. איזה שלוש מילים רצופות מופיע 26 פעמים בהגדה? כי לעולם חסדו (בהלל הגדול) ט"ו. שבע מילים רצופות בהגדה מתחילים באותו אות ומסיימים באותו אות?

בנשמת: ויברכו, וישבחו, ויפארו, וירוממו וכו'.

ט"ז. המספר הכי גדול בהגדה?

בנשמת: אלף אלפי אלפים וריבי רבבות פעמים.

י"ז. כמה תנאים מוזכרים בהגדה? עשרה: ר' אליעזר, ר' יהושע, ר' טרפון, ר"ע, ראב"ע, בן זומא, ר' יהודה, ר"י הגלילי, ר"ג, הלל.

י"ח איזה מילה מוזכרת הכי הרבה בהגדה מלבד שם שמים? מצרים 60 פעמים.

י"ט. היכן רמזים ארבעה בנים באחד משמות הפסח? חג חרות = ר"ת חכם, רשע, ושאינו יודע לשאול, תם.

כ. איך יתכן שמותר לכתחילה לאכול חמץ בפסח? פסח שני.

כ"א. היכן מוזכר המן בהגדה? אילו האכילנו את המן.

כ"ב. איזה שלושה בעלי אומניות מוזכרים בהגדה? שוחט, כורך, מגיד.

כ"ג. איזה דבר בליל הסדר מותר למרות שכל השנה אסור משום זכר לחורבן? כלים יפים (שו"ע תע"ב, ב')

כ"ד. על מי נאמר שצריך להתענות בער"פ מלבד בכור? מי שיודע שאם יאכל לא יהי לו תאבון לאכילת מצה (ת"ע, סג)

כ"ה. איזה 7 ברכות מברכים פעם בשנה בלבד 5 מתוכם בחודש ניסן? על ביגור חמץ, על אכילת מצה, על אכילת מרור, אשר גאלנו ישראל- גאל ישראל, ברכת האילנות, להדליק נר ביוה"כ, נחם בטי' באב.

כ"ו. כמה פעמים מוזכר שמו של משה רבינו בהגדה? פעם אחת, "ויאמינו בה' ובמשה עבדו"

כ"ז. אילו 3 מבני יעקב מוזכרים בהגדה? יוסף- "יוסף ה' עליכם, יהודה- "רבי יהודה היה נותן בהם סימנים, דן- "וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנוכי".